

FRANKFORT, den 1sten Augustus.

Het Oostenrijksche regeringsblad van den 27sten Julij behelst het volgende bericht: «Door een vaartuig, hetwelk den 17den Julij te Livorno is binnen gelopen, en den 11den van Palermo vertrokken was, had men ernststelligere tijdingen uit laatstgemelde stad ontvangen. De cholera, die in de eerste weken der maand dagelijks 8 of 900 menschen weggeraapt had, was aanmerkelijk aan het afnemen; het getal sterfgevallen was tot op 100 of 120 verminderd. Onder deze omstandigheden waren de gemoederen weder tot bedaren gekomen, en de overheden, wier gezag in de algemeene verwarring een tijd lang miskend werd, waren weder in het volle bezit derzelve getreden.

— Volgens berichten uit Hanover, schijnt de Hanoversche armee met een blaauwen rok en grijze broek met roode strepen te zullen gekleed worden. In deze uniform ziet men den Koning steeds verschijnen.

LONDEN, den 31sten Julij.

Tot heden zijn voor het nieuwe parlement 205 hervormers en 169 torysgezinden gekozen; overal gaan die verkiezingen met meerdere of mindere opschudding of daden van geweld gepaard, die slechts bij een volk als het Engelsche worden aangetroffen.

— De lord-mayor, de sherifs en andere gemeentelijke overheden hebben zich naar het paleis van Buckingham begeven, om H. M. op een groot feestmaal te noodigen, hetwelk de hoofdstad zoude geven en waartoe H. M. den dag zoude bepalen.

— Prins Lodewijk Napoleon heeft Feuton-hotel verlaten om in de omstreken van Richmond te gaan wonen. (Hieruit zoude men tot de ongegrondheid van het bericht kunnen besluiten, dat de prins naar Zwitserland was vertrokken.)

In de City en ter beurze verzekerde men, dat te Parijs schikkingen tot stand waren gekomen voor eene nieuwe geldleening, ten behoeve van Spanje, welke door een handelstraktaat met Engeland zal worden gevolgd. De interest zal gewaarborgd worden door een recht op de in Engeland gefabriceerde goederen. Dit recht zal in Engeland geheven worden voor dat de goederen naar Spanje gaan, en waar de certificaaten dezelve vrij van dat recht zullen doen binnenkomen. (Globe.)

PARIJS, den 31sten Julij.

Een brief uit Parijs behelst het volgende: «Het ministerie heeft zich thans in eene Carlistische zamenzwering verdiept. Is er iets waars in hetgeen ter rechtvaardiging van de tegen de heeren Berryer, Genoude en Walsch genomen maatregelen aangevoerd wordt? De eerste oorzaak van die zonderlinge handelwijze tegen de aanhangers der oude Bourbons ligt daarin, dat de regering de noodzakelijkheid inziet, om aan de beschuldigingen der ultra-liberalen gevolg te geven, die waarborgen verlangen tegen het herstel der vorige orde van zaken. De regering is bij den heer Walsch eene briefwisseling meester geworden, doch men schijnt er niets nieuws uit vernomen te hebben. Dat men met den ouderen tak der Bourbons briefwisseling houdt, dat de heer Berryer iedereen in Frankrijk. Van de gevangene brieven waren sommige aan den hertog en de hertogin van Angoulême gerigt, aan welken den Koninklijken titel gegeven wordt, andere aan de hertogin van Berry. Het is alsof het ministerie opzettelijk de sluiting van de zitting der kamers afgewacht heeft, om eenen afgevaardigde (den heer Berryer) te kunnen vervolgen, zonder besluit van de kamer. Men moet weten, dat de tegenwoordige minister van binnenlandsche zaken, de heer Montalivet, ondernemend van aard is en zeer ijverig voor de belangen van het huis van Orleans. De heer Montalivet is bijzonder een man der politie, een karakter van het slag van den heer Decazes, wiens kweekeling hij is. Wat behoort intusschen de regering van Lodewijk Phillipus te doen? Alle welmeêrende groote grondeigenaars en zoogenaamde roijalisten tot zich te trekken. Het stelsel, dat de heer Montalivet wil volgen, is intusschen juist het tegengestelde hiervan. Daardoor worden een aantal rustige lieden afgestooten, die wel de jongste revolutie niet genegen zijn, maar zich toch de tegenwoordige regering als een begiasel van orde laten welgevallen. — In het gebeurde is duidelijk eene overhelling tot de zoogenaamde linkerzijde kenbaar, iets, hetwelk in de jongste benoemingen in den staatsraad en tot de prefecturen ook doorstraalt. De heer Baude, dezelfde die door den heer Casimier Perrier afgezet werd, is weder staatsraad. Zoo verder gaande stevenen wij naar den kant van de heeren Thiers en Odillon Barrot, en dan zou het gewrocht van zevenjarigen ardeid spoedig verhiel worden.

— Men spreekt van het huwelijk van de Prinses Maria met Prins Alexander van Wurtemberg, neef des Konings van Wurtemberg, welke Prins op dit oogenblik te Parijs aanwezig is.

De volgende telegrafische dépêche is heden ontvangen:

Bordeaux, 29. Julij.

«Don Carlos was den 22sten slechts met eenige troepen te Cantavieja aangekomen; de andere troepen waren in de omstreken van Camarillas gebleven. Denzelfden dag was Espartero te Santa Eulalia, Oraa te Mora, en Beurens trok op Teruel. Vier honderd gekwetste Carlisten, uit het gevecht van den 21sten, aan de boorden van de Ebro, zijn te Estella aangekomen.»

Van den 1sten Augustus.

Ons gouvernement heeft heden weder de volgende telegrafische dépêches ontvangen.

«Narbonne den 30sten Julij, 5 ure des morgens.»

«Perpignan den 29. den avonds»

«Den 27sten heeft Ripoll gecapituleerd. Het garnizoen heeft de wapens nedergelegd, doch is niet krijsgeslagen. Het is naar Olot gebracht. Urbistondo heeft te Ripoli een detachement van de bende van Caballeria achter gelaten, en is in de rigting naar Saint-Jean de las Abadessas getrokken.»

«Narbonne 31 Julij, 15 ure des morgens.»

«Perpignan den 30sten des avonds.»

«Op den avond van den 27sten is de baron van Meer Olot binnengetrokken, met 6 à 7,000 man, en den 29sten is hij van daar vertrokken, om St. Jean en Compredon ter hulp te spelen. Bij de passage van Capsacosta, heeft hij eene levendig gevecht gehad met de opstandelingen (Carliten), waarvan men den uitslag nog niet weet. Den 29sten zijn 180 ontwapede Christinos van het garnizoen van Ripoll te Puycerda aangekomen, en 150 anderen zijn over Erx naar Frankrijk geweken.»

«Bayonne den 31sten Julij 12 ure.»

«De commissaris van Marine aan den

minister van Marine.»

«De consul van Frankrijk te Santander schrijft mij, d. d. 27. Julij, dat Castor, gebruik makende van het vertrek van den generaal Assolva, die de 8 bataillons van Biscaye, welke in Castilië zijn gedrongen, vervolgt, deze stad aan het hoofd van 3000 man is genaderd, waarvan 1000 man reeds de vallei van Toranzo bezetten. De brigadier Castenega is de plaats omgetrokken (déborde).»

Bayonne, 31. Julij.

Don Carlos is te Cantavieja aangekomen; men zegt dat hij ziek is. De troepen, alsmede de bende van Arragon, zijn aldaar vereenigd. Espartero en Oraa zijn derwaarts getrokken en willen die stad belegeren.

*GRAVENHAGE, den 3den Augustus.

Ter gelegenheid van de viering des negentienden verjaardags van Z. K. H. prins Alexander, is er gisteren groot diner ten hove gehouden, hetwelk; onder anderen, door Z. M. den Koning van Wurtemberg en Hoogstdezelfs twee dochters is bijgewoond. Des avonds is de thee door het koninklijke gezin, op het paviljoen van H. M. de Koningin, te Scheveningen gebruikt.

— Morgen wordt Z. K. H. de prins van Oranje, in het koninklijk paleis verwacht.

— De Britsche gezant aan het Nederlandsche Hof is dezer dagen naar Londen vertrokken, doch wordt in den loop der volgende week alhier terugverwacht.

AMSTERDAM, den 3den Augustus.

Naar wij uit echte bronnen hebben vernomen, zijn de stukken, opzigtens den ontworpen ijzeren spoorweg, tusschen deze stad en Haarlem, van verschillende daarbij betrokken ministerien in 's Gravenhage, bij commissarissen van de Hollandsche Ijzeren Spoorweg-Maatschappij, alhier gevestigd, ontvangen; en is deze zaak thans tot die rijpheid gevorderd, dat men, krachtens die stukken, al dadelijk een begin kan maken met de onteining der voor den spoorweg benodigde gronden, waarna de werkzaamheden spoedig zullen aangevangen.

AMSTERDAM, den 3den Augustus.

Beurs van 2. Augustus.

Van het oorlogstooneel uit Spanje zijn heden berichten ontvangen; intusschen bespeurde men reeds vele bevestigde berichten delds-koeriers van vreemde beurzen ontvangen waren. Onze speculanten

ten vreesden, dat dezelve ongunstig zouden luiden, doordien te Antwerpen en te Parijs Spaansche fondsen gisteren en eergisteren eenen achteruitgang geleden hadden, intusschen openbaarde zich voor deze schuldbrieven een zoo willige geest en de aankopen geschieden in zoo groote partijen, dat de prijs bijna $1\frac{1}{2}$ pCt. hooger dan gisteren bleef. Aan geruchten ontbrak het niet; men wilde dat eene leening in Engeland gesloten was, met Cuba tot onderpand; men sprak van eene overwinning door den baron de Meer op de Carlisten behaald; men wilde ook weten, dat don Carlos ziek was: zoo zijn de geruchten; zooveel intusschen is waar, dat Ardoins eergisteren te Londen $\frac{1}{2}$ hooger, gisteren te Parijs $\frac{1}{2}$ hooger, en gisteren avond te Antwerpen $20\frac{1}{2}$ waren.

Fluctuatien der prijzen:

Holland. $2\frac{1}{2}$ pCt. $53\frac{1}{2}$, $1\frac{1}{2}$ in het begin gedaan, later tot 53 terug gegaan, en konden zich niet weder daarboven verheffen; 5 pCt. 100 $\frac{1}{2}$ kleine postjes gedaan; kansbiljetten $23\frac{1}{8}$, $\frac{1}{8}$, $1\frac{1}{8}$, 23, bij zeer geringe affaire; oud sijnicaat $93\frac{1}{2}$ à 94 ; nieuwe $76\frac{1}{2}$ à $\frac{1}{2}$; oude aandeelel handelmaatschappij openden 166 $\frac{1}{2}$, doch vielen allengs tot 165 $\frac{1}{2}$, en bleven tot dezen prijs met verkoopers. In 5 pCt. Oost-Indië zijn verschillende postjes à $98\frac{1}{2}$ afgegeven.

~~Spanje. Ardoins $21\frac{1}{2}$ na reeds $21\frac{1}{2}$ geweest te zijn; Passive $5\frac{1}{2}$ à $\frac{1}{2}$; Fransche uitgestelde $7\frac{1}{2}$ gedaan.~~

Rusland. Oude en nieuwe Russen $104\frac{1}{2}$ à $\frac{1}{4}$; Russen van 1831 en 1833 96; Roebels $66\frac{1}{2}$ afgegeven.

Oostenrijk. 5 pCt. Metalliek zeer gevraagd, en met 100 $\frac{1}{2}$ ook $\frac{1}{2}$ betaald. 5 pCt. Weener bank à 102 $\frac{1}{2}$ omgezet.

Beurs van 3 Augustus.

Doordien reeds gisteren de hoogere merken van vreemde beursen bekend waren, was men naar tijdingen reikhalzende; van het oorlogs tooneel is niets bekend: eenige kleine gevechten, welke in Katalonje voorgevallen zijn, beteekenen niets.

Over Engeland heeft men alleen het berigt ontvangen, dat het aan Spanje gelukt is, een voorschot op de inkomende regten te erlangen: welk kapitalisten hebben aan het gouvernement een voorschot op deze wijze toegestaan; intusschen wordt niet gemeld hoe groot de som is.

De omzettingen aan onze beurs waren niet aanmerkelijk. De Engelsche berigten van eergisteren waren reeds vroeg bekend, en behelzen alleen wat hierboven medegedeeld is; daar intusschen geene nieuwe inkoop-orders in Spaansche fondsen bewerkstelligd zijn, zoo heeft zich de slotprijs van gisteren niet geheel gehandhaafd.

Alle onze ~~Duitsche~~ Duitse fondsen zeer geoffereerd, doordien veel partijtjes, welke ter markt kwamen, geene genoegzame koopers vonden.

Russische en Zuid-Amerikaansche schuldbrieven insgelijks meer aangeboden.

Blijvende prijzen ten $\frac{1}{2}$ uur.

Holland. $2\frac{1}{2}$ pCt. $52\frac{1}{2}$; 5 pCt. 100 $\frac{1}{2}$; kansbiljetten 22 $\frac{1}{2}$; oud sijnicaat $93\frac{1}{2}$; dito nieuwe $76\frac{1}{2}$; oude aandeelel handelmaatschappij 165 $\frac{1}{2}$ à $\frac{1}{2}$; 5 pCt. Oost-Indië $98\frac{1}{2}$.

Spanje. Ardoins $21\frac{1}{2}$ na reeds $21\frac{1}{2}$ geweest te zijn; Passive $5\frac{1}{2}$ à $\frac{1}{2}$.

Mengelwerk.

Het Koninklijk Patent en het Duitse scheidsgerigt.

Meermalen heeft dit dagblad eene plaats ingevuld aan vertoogen over den aard en de strekking van het, voor weinige jaren, opgerigte Duitse scheidsgerigt; en dat het doel hier door de Bondsvergadering ingestelde regtsmagt geene andere was, dan om de souvereiniteit der kleinere Staten in Duitschland hersenschimmig en die staten van Pruisen en Oostenrijk afhankelijk te maken, is toen in het breede uiteengezet. Dat hovendien die regtbank alleen met goedkeuring der Duitse Vorsten ingesteld en zonder verhoor der landzaten aan hen is opgelegd geworden, om deze te breidelen en in volkomen bedwang te houden, en al wat zij in het belang van volksvrijheid en volksregten mogten bestaan, werd niet minder betopgd en aangewezen. Die regtbank, door vorsten en vorstenbelang opgerigt, om de Duitse vrijheidsucht onschadelijk te maken, zal nu misschien geroepen worden om uitspraak te doen over eenen dolzinnigen aanslag op de vrijheid der Hanoverschen volks, over eene vermetele inbreuk op verkregen en erkende volksregten. Maar zal het Duitse scheidsgerigt wel regten en wetten, die voor God en aan geweten onafhankelijk, aan regten en wetten, die van de wet gelyk, regten tusschen het Koninklijk Patent van ongeschondenheid aan eene bezworene staatsregeling en tusschen de Hanoversche stenden? Zal dat scheidsgerigt wel regt kunnen spreken, wanneer de wettigheid der stendenvergadering, zoo als zij krachtens de laatste grondwet bestaat, niet meer erkend wordt door den soeverein des lands? Spreekt het Journal de Frankfort waarheid, dat een Duitsch volk door Duitse, en niet door Engelsche wetten moet geregeerd worden? Moet men niet eerder met HERRN (Staatsgstedheid van Europa, 2de deel bl. 867.) erkennen, dat Engelsche staatsregeling slechts het voorbeeld was, — niet

ter blinde navolging, maar ter leering voor anderen? Heeft de Duitse bonds-akte geene waarborgen willen geven voor de onschendbaarheid van den inwendigen staatsvorm der afzonderlijke deelnemende staten, en derzelve handhaving bezworen? Wat geeft aan eenen nieuweling in het door hem bij sterfgeval togekomen Rijk het regt, om de Rijkswet met den voet te schoppen, en, op eigen gezag, de ingezetenen des Rijks van vrije burgers tot onderdanen te maken, wie geene stem gegeven of toegekend wordt, als het hun staatkundig bestaan, hun volksregt geldt? Heeft de Souverein, die door eene erfopvolging in de regten zijns voorgangers treedt, meer regten dan deze, en heeft hij de bevoegdheid, om zijnen wil te stellen in de plaats der wet; of is de Souverein niet zelf aan de wet onderworpen, en, als derzelve eerste onderdaan, schuldig het onbepaald gezag der wet ongekrenkt en ongeschonden te bewaren? Was dan de hertog van CUMBERLAND vergeten, toen hij, bij de aanvaarding van de Hanoversche kroon, de staatsregeling vernietigde, waardoor hij over een vrij volk mogt regeren, dat de opheffing van het staatsregt, Koning KAREL K. op het verlies van troon en scepter te staan kwam, en dat het bloed eener edele vrije bevolking stroomde in de straten te Parijs en te Lyon? Het is een meer hoffelijke dan jaloersche gevoel, om bij alle geruchtbare voorvallen alle solidariteit van raadgeving en doeltwijze te stellen; en daarom blijve het dan in het midden, of de aanslag tegen de vrijheid des Hanoverschen volks gesmeed is in het kabinet van Berlijn, of door de ultra tory-partij te Londen, of dat de Russische autocraat de hand in het spel heeft gehad: maar dat men den Koning van Hanover slechten raad heeft gegeven, dat hij een gewaagden stap gedaan heeft, er troon en scepter op het spel gezet heeft, is niet minder waar. De volken zijn jaloersch op hunne regten; eene reeks van jaren van onderdrukking is vervangen geworden door de vrijgevige instellingen, waarvoor de volken, die deze hebben leeren waardeeren, goed en bloed veil hebben. Men vrees, van de eene zijde, dat de stenden van Hanover den huldigingseed zullen weigeren; van de zijde van Berlijn onderstelt men zoodanige vermeteldheid niet; maar indien het gebeurde, indien Hanover weigerde eenen Koning te erkennen, die de regten des volks als ondingen beschouwt, — volksvrijheid kleinacht, en alleen droomt van vorstenrecht en souvereiniteit, alaf de volken om den wil der vorsten bestonden, en de souvereiniteit ergens anders dan bij het volk bestaan kon; indien de hertog van CUMBERLAND niet als Koning van Hanover erkend en gehuldigd werd, wat dan? Zou de bondsvergadering op zich den vlek durven laden, om met geweld van wapenen den hertog van CUMBERLAND op den Hanoverschen troon te plaatsen? Indien dit gebeuren mogt, zou dan geheel Duitschland niet te wapen loopen en strijden voor duurzame regten? Een blik op den staatkundigen toestand, en men zal ontwaar worden, dat Pruisen en Oostenrijk van begeerte branden, om die lastige constitutionele regeringen, met die gehate openbaarheid der beraadslagingen uit den weg te ruimen, en om het georganiseerd mutismus en despotismus daarvoor in plaats te stellen! Eene orde van zaken, die, tot heden toe, in het scheidsgerigt allen steun heeft gevonden. — Welke toekomst voor de staten van Duitschland in het bijzonder, en voor ons werelddeel in het geheel! Reeds is Keur-Hessen in vrees, dat de vermoedelijke kroonopvolger het voorbeeld van den hertog van CUMBERLAND zal willen volgen, en bij zijne aankomst op den rijkzetel de staatsregeling zal vernietigen, zoo als de opvolger in de regten van de kroon van Hanover, bij de aanvaarding van den scepter, zijnen wil te kennen gaf, om geene staatsregeling te willen erkennen, dan de zoodanige, die hij geven wil! — Zouden er Duitse vrijheidsverenigingen zijn, indien er geene bestokers dier vrijheid waren, die het schijnen gezworen te hebben, een koninklijken wil hooger te achten dan den wil des volks; die geene majesteit kennen dan alleen de majesteit des troons; ongedachtig, dat die majesteit slechts de afschaduwing is van die der natie? Nog heerscht er vrede in ons werelddeel; maar de tijd bevat veel goeds en veel kwaads in haren schoot, en naar mate het goede of het kwade wordt gezocht, zal het te voorschijn komen. De eerste oorlog in Europa zal een oorlog van beginsleg zijn; in het klein meten de beide partijen in het schiereiland hare krachten; God verhoede het, dat ons werelddeel in vlam gezet worde door het laatzinnig gedrag van eenen, die het thans daarmede bedreigt. Alle constitutionele staten in Europa behooren hare hooge verantwoordelijkheid, over dergelijke feitelijke aanranding der volksregten, te verhoeden, want het behoud der constitutionele regeringen staat met het onschendbaar Bonds der volksregten in een volstrekt verband.

W. Z.

Teekenen van Leven.

Mogten wij onlangs Gelderland gelukwenschen met den afloop der verkiezingen van deszelfs Provinciale Staten, en de ruimere openbaarheid, welke men aan derzelve verrigtingen heeft gegeven, met groot genoegen hebben wij ook in andere provinciën teekenen van staatkundig leven ontwaard, en dat wel bij lichamen, die wij gaarne meer

der regstreekschen invloed op het bestuur zouden zien oefenen. Naar wij vernemen, moeten de Academiën van Groningen en Leiden niet onbelangrijke woorden aan het Gouvernement hebben gericht. De Groningsche professoren inzonderheid zouden zich bezwaard hebben gevoeld door een reglement op de pensioenen, en die gelegenheid hebben te baat genomen, om der regering een vaderlandsch woord te doen hooren wegens het overschaduwen der wetenschappen door de krijgsbelangen. Zeer veel zorg en zeer veel kosten zouden er worden gewijd aan de dienst van MARS, veel minder aan die van MINERVA. Niet zoo zeer MINERVA als wel MARS zou dan ook bij menige beraadslaging voorzitten: terwijl toch minder MARS dan wel MINERVA op den duur onzen staat moet behouden. Wij betreuren, dat wij het adres, waarin het bovengemelde, naar men ons heeft verzekerd, in zeer ernstige en krachtige taal zou vervat zijn, niet onder het oog hebben gekregen; zoo dat wij slechts bij overlevering en zonder genoegzame juistheid over hetzelfde kunnen spreken, maar ons bepalen moeten bij eene oppervlakkige dankzegging aan de Groningsche Hoogeschool, wegens hetgeen zij, naar men ons verzekerde, ten behoeve des Vaderlands zou hebben verrigt.

Aan de Leidsche Academie moet weder, naar wij vernemen, de medische faculteit op herziening van wetten of reglementen betrekkelijk de geneeskunde hebben aangedrongen. Ook daaromtrent kunnen wij tot nog toe in geene bijzonderheden treden; vermits wij weder niets dan oppervlakkige overleveringen zonden kunnen aanvoeren. Evenwel schijnt men algemeen, reeds lang, naar strengere toezigt, sommigen zeggen zelfs naar *weselijk* toezigt; over het nitoeefenen der geneeskunde te wenschen; begeert moeilijker *examina*, niet alleen aan de Hoogeschoolen, maar ook, en wel inzonderheid, voor de provinciale geneeskundige commissiën, zoo die *examina* al niet aan de leeraren bij de Clinische scholen, hetwelk velen wenschelijker achten, kunnen opgedragen worden; begeert aan alle apothekers en chirurgijns het voorschrijven van inwendige geneesmiddelen niet alleen te *verbieden*, maar te *beletten*, en niemand zulks toe te laten dan den zoodanigen, welke daartoe, hetzij door eene Hoogeschool, hetzij, voor het platte land, door eene doelmatige commissie, na bijwoning der lessen aan eene Clinische school, bevoegd zouden zijn verklaard.

Mogten bovengemelde bedenkingen een punt van ernstige overweging bij de hooge regering uitmaken, en deze het niet lang bij de bloote overweging laten!

Gevangenis in Engeland, Frankrijk en Noord-Amerika.

(Vervolg van No. 85.)

De gruwzame keten der *forçats* is in Frankrijk afgeschaft, en het vervoer zal voortaan met wagens geschieden (1): maar alles, wat tot de *bagnes* van dat land betrekking heeft, schijnt ons ten hoogste laakbaar. In die aardche hellen allerhande misdaden en allerlei wanhoop vermengen en door gisten; eenen arbeid vorderen, die veel kost en weinig opbrengt; den ontslagenen *forçat* eene reiskaart geven, die hij overal toonen moet, en waarop zijne schande vermeld staat; die hem aan een onverbidde toezigt onderwerpt, die hem alle terugkeer tot deugd door eer, en tot eer door deugd verhindert; hem voor immer met een brandmerk teekenen, dat hem de woeste onafhankelijkheid en de kansen van zijn voormalig leven doet herwenschen: — dit alles behoort wel tot de jammerlijkste ongerijmdheid. De Fransche criminalisten erkennen, dat dit geheele deel der wetgeving eene herziening behoeft, en dat de aanzienlijke uitgaven, welke het onderhoud der *forçats* vordert, slechts dienen, om de som des kwaads en de maat schappelijke ongelegenheid te vergrooten. Waarom die gelden niet gewijd aan de oprigting eener kolonie, of aan de in werking brenging van het boetstelsel? Het Fransche grondgebied is bedekt met duizenden van ontslagenen en onder toezigt geplaatste *forçats*; aanhoudende voorwerpen van schrik voor allen, en van een ruw en onafgebroken toezigt, hetwelk hen niet belet, dikwijls op nieuw voor het gerecht te verschijnen, bedekt met bloed of beladen met buit.

Tweevoudig en verschillend zijn de doeleinden der gevangenis: eendeels de opsluiting der schuldigen om hen te beloften, de maatschappij

(1) Een vervoer heeft zich verboden om de *forçats* naar hunne bestemming te brengen in wagens, door eenen gang in tweeën afgedeeld, aan elke zijde zes cellen bevattende. In elke derzelve wordt een gevangene afzonderlijk opgesloten, aan de voeten alleen geketend; hij kan de beenen uitstrekken, en, des verkiezende, in zijne cel bijna overeind staan; hij heeft er lucht en daglicht, zit op een kussen, hetwelk hij, ter voldoening aan zijne behoeften, kan wegnemen; achter hem, en aan beide zijden maken vastgehechte kussens hem het rusten gemakkelijk. Alle gemeenschap tusschen de gevangenen wordt zorgvuldig belet, ook zouden zij elkander nauwelijks kunnen verstaan, vooral wanneer de ontzaggelijke wagen in beweging is; en hij houdt bijna niet stil, maar rijdt in post door. De eerste reis heeft dezer dagen plaats gehad, en de wagen is, na de *forçats* te Brest te hebben geleverd, in het begin van Julij te Parijs teruggeruggekoerd. De gevangenen, welke men bij het aankomen uitgenoodigd had, hunne aanmerkingen mede te deelen, hebben algemeen verklaard, dat zij, wat het materiële betreft, niets te wenschen gehad hadden, maar dat de reis hun verschrikkelijk vervelend en doodelijk eentoonig gevallen was. De *Gazette des Tribunaux*, van 23 Julij, behelst eenen zeer belangrijken brief, door eenen, in den nieuwen wagen, naar Brest overgebragten *forçat*, uit het *bagne* geschreven. Ook deze klaagt over ondragelijke verveling, die hem tot nadenken had gedwongen.

te verstoren; anderdeels de terugbrenging tot deugd. Het is met deze laatste bedoeling, dat de boethuizen gesticht werden; de beroemde HOWARD gaf er het eerste denkbeeld van aan. Voor beide oogmerken, schijnt de afzonderlijke opsluiting der gevangenen noodwendig. In zes maanden, en zelfs in een jaar, kan men nauwelijks de volslagene hervorming der gevangenen verwachten: twee jaren ten minste schijnen er toe vereischt. Hoe zult gij op de zedelijkheid werken dergenen, — en zij zijn in groot aantal, — die tot eene kortstondige gevangenis veroordeeld worden? In 1835 werden er van de 9,915 misdadigers, die de Engelsche assises en zittingen tot gevangenis veroordeelden, 11 slechts tot drie jaren en langer verwezen; 290 tot twee jaren of anderhalf jaar; 1,543, tot zes maanden of een jaar; 8,071 tot zes maanden en minder; en nog brengt men hier niet in rekening de summere vonnissen der vrederegters, overeenkomstig verschillende acten tegen landloopers, wegens geringe overtredingen, enz. De langdurige gevangenschappen, welke alleen geschikt zijn om van het nut des boetstelsels te doen blijken, worden in Engeland door transportatie vervangen: het huis *Mill-Bank* bevat slechts gevangenen, tot twee en drie jaren veroordeeld. Wat Amerika betreft, de invloed der zedelijkheid wordt er nog te veel uit het oog verloren; verscheidene van deszelfs gevangenis zijn niet veel meer dan fabrieken, waar de menschelijke kracht tot groote winst aangewend wordt. In de graafschaps-gevangenis van dat land, sluit men nog zonder onderscheid *schelms*, en wegens kleine overtredingen veroordeelden op. De opsluiting voor twee jaren en langer, geschiedt in de boethuizen, die, bij eene zeer wel begrepen inrigting, groote gebreken vertoonen. Dus kan noch Frankrijk, welks voornaamste gevangenis wij beschreven hebben, noch Amerika, noch Engeland, op eene wezenlijke bewerktelling van een volkomen stelsel van verbetering hoogen. Mag men den heer CHARLES LUCAS gelooven, zoo zou het boethuis van Genève het naaste komen bij het denkbeeld, hetwelk men zich van eene dergelijke stichting te vormen heeft. Zorg voor de gezondheid, godsdienstige leiding, stilzwijgen, eenzaamheid, toezigt, alles werkt er te zamen tot de zedelijke verbetering. Evenwel zegt men, dat dit huis te veel het karakter van strafheid heeft verloren, zoodat men ongelukkigen vond, die gewoonlijk tegen den winter eenen geringen diefstal pleegden, en daarop zich zelve aangaven, met het erkende doel om de wintermaanden in het boethuis door te brengen (2).

Men heeft onlangs, in Engelsche gevangenis, eene rangschikking van overtredingen beproefd; die proef is mislukt. Geene dergelijke rangschikking is mogelijk. Gij plaatst alle landloopers bijeen, in eene zelfde zaal hebt gij den dief en den moordenaar, en slaapt deze laatste naast den armen man, die door een brand van zijn dak beroofd werd. De schelm, die twaalf misdaden beging en aan de gerechtigheid wist te ontsnappen, wordt gevat bij het stelen van een mandje fruit, en in de klasse der eenvoudige overtreders geplaatst. Men komt dus tot de noodzakelijkheid van het celwezen, of ten minste van het gedwongen zwijgen, als men de gevangenen vereenigt om hen te laten werken.

Veertig jaren geleden, begon men te Gloucester het stelsel van afzonderlijke opsluiting te beproeven, hetwelk heden met zeer goed gevolg te *Bridewell* voorgezet wordt. Het schijnt bewezen, dat de meesten dergenen, die twee jaren in dit huis doorbragten, niet meer in hunne misdadige gewoonten vervallen: evenwel beklagen zich de directeurs, dat zij geen genoegzaam aantal cellen hebben, om aan het stelsel de noodige uitbreiding te geven. Het boethuis van het oosten te Philadelphia, de nieuwe gevangenis van New-York en New-Jersey, en die van Rhode-Island te Providence hebben dit plan op eene groote schaal bewerkstelligd. Te Philadelphia bewoont elke gevangene eene vrij ruime kamer, goed gelucht, en des winters verwarmd. Men veroorlooft hem den arbeid, veeleer dan hem dien als eene taak op te leggen. Hij ziet niemand dan den godsdienstleeraar, den inspecteur, den directeur en de cipiers. Volgens de heeren JULIUS en CRAWFORD, laat de gezondheid der gevangenen niets te wenschen over; en dragen het stilzwijgen en de eenzaamheid krachtig bij om hun hart te verzachten en hun karakter te verbeteren. Volgens het rapport der inspecteurs, bedroeg de sterfte, van 1829 tot 1836, slechts twee en zes tienden op de honderd. Niet even heilzaam evenwel schijnt dit stelsel op de verstandsvermogens te werken. Don RAMON DE LA SAGRA verzekert, dat men, in 1835, in het beroemde boethuis van *Cherry-Hill*, elf gevallen van krankzinnigheid te betreuren had, welke buiten twijfel aan den levensregel toe te schrijven waren. Onlangs heeft men in het boethuis van Philadelphia verscheidene cellen vervaardigd, grooter dan de *examina*, voor *degenen*, die aan eene zwaardere straf onderworpen, van de gewone wandeling op het grasperk uitgesloten zijn. Hetzelfde heeft plaats te Glasgow en te Edinburgh, en ook daar schijnt de volstrekte afzondering der gevangenen het nadeelig op hunne gezondheid te werken.

(Het vervolg hierna.)

(2) Zie *La Paix*, 19 Sept. 1836.

† † † De Ondergeteekenden op den 16^{den} Junij 1836, te Utrecht, en vervolgens verzocht zijnde, om te beproeven om eene vereeniging van Oud-Studenten der Leidsche Hoogeschool daar te stellen, ten einde een Feest ter herinnering aan den Academischen leeftijd te vieren, zijn op eene daartoe gehoudene zamenkomst overeengekomen, om zoodanige Feestviering in de maand JULIJ of AUGUSTUS des JAARS 1838, bij den L. E. I. DEN of haren omtrek te houden, zoo daartoe een genoegzaam aantal deelnemers zich zal opdoen.

Ten einde hiervan de overtuiging te erlangen, noodigen de Ondergeteekenden bij deze uit alle Oud-Studenten der Leidsche Hoogeschool, aldaar, ingeschreven, tusschen den 1sten Januarij 1791, en den laatsten December 1826, die genegen mochten zijn aan die Feestviering deel te nemen, zich bij Y. R. A. C. H. T. S. B. I. E. B. R. I. E. V. E. N. aan te melden.

